

Publiksäkerhet, trygghet och trivsel

Publikvärdar

Syftet med säkerhetsarbetet under evenemanget är att säkerställa publikens säkerhet, trygghet och trivsel. Det är grunden för en bra evenemangsupplevelse. Det praktiska säkerhetsarbetet under genomförandet handlar därför i stort sett om två saker, nämligen att:

- Måna om publikens säkerhet och ge god publikservice för att förebygga och avstyra säkerhetsincidenter
- Ha god framförhållning och rätt beredskap inför oönskade händelser.

Publikvärdarnas huvuduppgift är att ge publiken en säker och trygg upplevelse. Det innebär att man måste arbeta förebyggande, vara observant och beredd att agera om något oönskat skulle inträffa.

En av de främsta förebyggande faktorerna är att skapa en god stämning bland besökarna genom information, service och ett trevligt bemötande. Detta bidrar i stor utsträckning till ett säkert evenemang.

Tänk därför gärna på att förse publikvärdarna med information kring evenemanget i form av t.ex. programblad eller liknande – så att de kan svara på publikens frågor. Publikvärdarna måste dock naturligtvis alltid prioritera säkerhetsåtgärder före servicearbete.

Publikvärdarnas roll

Publikvärdarna är evenemangets ansikte utåt och publikens trygghet. I sin roll ska samtidigt vara säkerhetschefens ögon och öron, och därmed vara uppmärksam på risker och möjliga incidenter. Publikvärdarnas roll är alltså bred. Publikvärdarna måste också kunna tempoväxla mentalt; man ska vara trevlig, lugn och trygg i säkra lägen men samtidigt snabbt på hugget och handlingskraftig om det skulle behövas.

Det är viktigt att understryka att publikvärdarna inte är detsamma som en ordningsvakt. Publikvärdarna har inget förordnande och sällan någon utbildning eller kunskap att hantera riskfyllda situationer. Därför bör det kommuniceras tydligt, både i arbetsbeskrivningar och i genomgångar att publikvärdarna inte ska utsätta sig för risker.

Här bör man tillämpa försiktighetsprincipen, dvs. om man som publikvärd är osäker på huruvida något är riskfyllt eller inte bör man betrakta det som riskfyllt och därmed tillkalla ordningsvakt, polis eller annan personal som har utbildning för situationen.

Publikvårdsarbete vid entréer

Entrén är ett av de mest kritiska områdena på ett evenemang. Här kan trängsel och köer uppstå när stora delar av evenemangets besökare vill passera samtidigt. Men entrén ger också en utmärkt

möjlighet att höja hela evenemangets säkerhets- och trevnadsnivå genom att besökarnas första intryck av evenemanget blir positivt. Därför är det viktigt med så få irritationsmoment som möjligt och att besökarna känner sig välkomna.

Publikvårdar som inte har några direkta uppgifter för tillfället kan gärna fokusera på att ge besökarna ett trevligt välkomnande. Vid behov kan de även fungera som snabbförstärkning av entrébemanningen.

Köer vid entréer

Köer vid entrén är oftast oundvikliga, men det viktiga är att ordning råder. Det ska inte löna sig att tränga sig före och ingen ska behöva kämpa för att behålla sin plats i kön. Märker besökarna att det är möjligt att gå före i kön kommer färre att köa lugnt och i stället bilda en oordnad klunga framför entrén. Bristande struktur och oordning medför irritation för dem som faktiskt köar.

Den riktigt hängivna publiken som är först på plats står också längst fram, de vill ha de bästa platserna och har därför en tendens att rusa in. Se till att vara rättvis när det gäller att släppa in folk genom entrén. Man kan antingen ge repressalier för negativa beteenden eller uppmuntra bra beteenden hos publiken genom "belöning", t.ex. genom att låta dem som står lugnt i kön komma in snabbt.

Vid större köbildningar kan det vara bra att skicka ut personal som talar om för publiken vad som gäller - hur de förväntas bete sig, vilka moment de kommer att gå igenom innan de släpps in och hur länge de kan förväntas stå i kö.

Beroende på typ av evenemang kan de olika momenten under inpasseringen variera. Följande moment kan äga rum i en entré:

- Biljettförsäljning
- Accesskontroll (dvs. armbands-, stämpel- eller biljettkontroll)
- Ålderskontroll
- Visitering
- Garderob

Samtliga dessa moment tar en viss tid, och varje moment bör finnas med i kapacitetsberäkningen av entrén.

Tänk på följande för att göra entrén effektiv:

- Undersök vilket moment i entréprocessen som är flaskhalsen. Man kan därigenom effektivisera entréerna, t.ex. genom ökade resurser, utrymme eller personal.
- Känn av publiken vid entrén. Är besökarna trötta? Finns det spänningar? Vilken inställning verkar de ha till evenemanget? Sådan information kan antyda kommande risker och ge arrangören en möjlighet att förebygga dem.
- Öka tillgången på vatten om det är varmt väder.
- Ge samtliga besökare ett trevligt bemötande och identifiera eventuella problempersoner om besökarna verkar irriterade.
- Placera gärna biljettförsäljning en bit ifrån entrén, eftersom detta moment tar relativt lång tid per person. Även inbyte av biljetter mot accessbevis (t.ex. armband) kan med fördel göras på annan plats än i entrén för att skynda på processen när besökaren vill in på området.

Visitering

Arrangören bör sätta upp skyltar utanför entrén med information om att arrangören förbehåller sig rätten att visitera besökare.

Visiteringen är villkorad; besökaren kan självklart välja att inte låta sig visiteras, men får då inte heller tillgång till evenemanget.

Visitering kan med fördel ske tidigt i inläppsprocessen så att besökare som nekas gå in för att de vägrar lämna ifrån sig olämpliga föremål enklare kan lämna kön. Det bör finnas tydliga regler om vad som är otillåtet att föra in. Dessa regler bör kommuniceras tydligt till besökarna, t.ex. genom text på evenemangets hemsida, på biljetten och på tydliga skyltar vid entréerna.

Som arrangör kan du förbehålla dig rätten att visitera besökare som vill in. Det kallas villkorad visitering och innebär att besökare självmant låter sig visiteras för att få tillträde till evenemanget.

Nedan följer några exempel på vad arrangören kan välja att förbjuda:

- Stoppade madrasser/möbler (på camping - brandrisk)
- Husdjur
- Maskeringsmasker
- Glasflaskor
- Alkohol
- Pet-flaskor
- Knivar/större saxar
- Tuschpennor
- Sprayburkar
- Inspelningsutrustning
- Större mängder affischer (utan tillstånd)

Det bör finnas ordningsvakter vid entréer - dels för att personer som nekas inträde eller uppmanas lämna ifrån sig föremål kan uppträda våldsamt, dels för att det bör finnas en person tillgänglig med befogenheter att beslagta otillåtna föremål som påträffas.

- Produkter för försäljning (utan tillstånd)
- Potentiellt skadliga produkter, t.ex. gasdrivna signalhorn
- Paraplyer, flaggor och andra föremål som kan fungera som tillhyggen.
- Stereoanläggningar som drivs av elaggregat eller bilbatterier

Vapen och tillhyggen och produkter som är otillåtna enligt lag är alltid förbjudna - oavsett vad arrangören anser. Sprit, vin och starköl får enligt ordningslagen 18 § inte drickas eller förvaras vid en offentlig tillställning om det inte finns tillstånd till det.

Arrangörens personal kan inte beslagta det man påträffar i visiteringen, oavsett om det strider mot evenemangets regler eller inte - endast polis eller ordningsvakt får beslagta objekt, och då endast enligt lag otillåtna föremål.

I och med det bör ordningsvakter finnas vid entréerna - dels för att personer som nekas inträde eller uppmanas lämna ifrån sig föremål kan uppträda våldsamt, dels för att det bör finnas en person tillgänglig med befogenheter att beslagta otillåtna föremål som påträffas. Om en ordningsvakt griper eller omhändertar en person får en s.k. skyddsvisitation genomföras för att eftersöka farliga föremål.

Eftersom en ordningsvakt företräder det allmänna får denne inte genomföra villkorade visitationer med stöd av samtycke på evenemangets besökare när de passerar entrén. (D.v.s. en visitation under premisserna: besökaren får komma in på evenemanget om den går med på att låta sig visiteras). En sådan villkorad visitation bör lämpligen utföras av publiksäkerhetspersonal.